

Нови книги

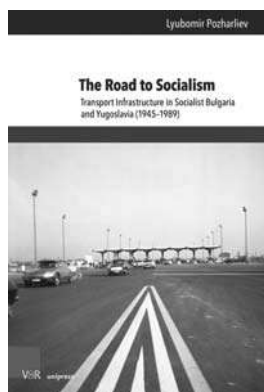
ОБЩНОСТИ И ИДЕНТИЧНОСТИ. ЮБИЛЕЕН СБОРНИК В ЧЕСТ НА ПРОФ. Д. С. Н. ТАНЯ НЕДЕЛЧЕВА

Съставители: Мая Келиян, Мария Мартинова, Чавдар Маринов, Георги Медаров, Светлана Христова-Влади, Димитрина Попилиева

София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2023, с. 384.

Сборникът е посветен на проф. д. с. н. Тانيا Неделчева, водещ учен в областта на социологията на общностите и етносоциологията, изследовател на идентичностите и дългогодишен завеждащ секция „Общности и идентичности“ в Института по философия и социология при БАН. В него са включени 23 статии от 24 автори, които представят резултати от творческите търсения и постижения на няколко поколения български социолози, принадлежащи към различни школи и направления, привърженици на различаващи се научни концепции, сред които има както утвърдени имена, така и млади учени. Представени са както текстове с методологическа значимост за съответната научна област, така и теоретически интерпретирани и осмислени резултати от емпирични социологически изследвания.

Сборникът е структуриран в три части. Първата част е посветена на националните, общностните и етническите идентичности, във втората част се изучават мигрантските общности и проблемите, свързани със съвременните миграции, а третата част обхваща предизвикателства пред общностите и техните идентичности, предизвикани от неравенствата и дискриминацията, като се поставя и въпросът за смисъла на прогреса и за бъдещето на институциите в описаната ситуация.

Lyubomir Pozharliev

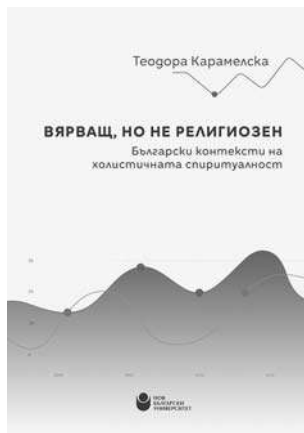
THE ROAD TO SOCIALISM. TRANSPORT INFRASTRUCTURE IN SOCIALIST BULGARIA AND YUGOSLAVIA (1945–1989) / ПЪТЯТ КЪМ СОЦИАЛИЗМА.

ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В БЪЛГАРИЯ И ЮГОСЛАВИЯ ПО ВРЕМЕ НА СОЦИАЛИЗМА (1945–1989)

Göttingen: V&R unipress, 2023, p. 325.

Тази книга представя първото цялостно емпирично изследване на транспортната инфраструктура в две социалистически страни през периода 1945–1989 г. В изследването на случая Югославия построяването на пътища се свързва с изграждането на социалистически и трансетнически идентичности, които обединяват федералните републики. На практика автомагистралата „Братство и единство“ е артерия, свързваща столиците на най-индустриализираните републики, оставяйки встрани Косово, Босна и Херцеговина, Черна гора и части от Македония.

В социалистическа България съществува чисто идеологическа връзка между транспорта и изграждането на нацията. Разделителната функция на българските пътища се вижда най-ясно в примера с „магистралния пръстен“, който, създаден като вътрешен кръг, изолира пограничните райони и обитаваните от български мюсюлмани и турци места.

Теодора Карамелска
**ВЯРВАЩ, НО НЕ РЕЛИГИОЗЕН.
БЪЛГАРСКИ КОНТЕКСТИ НА ХОЛИСТИЧНАТА
СПИРИТУАЛНОСТ**

София: Издателство на НБУ, 2023, с. 235.

Монографията *Вярващ, но не религиозен. Български контексти на холистичната спиритуалност* е изследване върху проблематика, пронизваща различни аспекти на съвременната социалност, които Теодора Карамелска подвежда под рубриката „ново ‘омагьосване’ на света в късната модерност“, с алюзия за един процес в ранномодерната епоха, който Макс Вебер обозначава като „религиозно разомагьосване“. И ако при Вебер религиозното разомагьосване е решаваща стъпка в рационализирането

на света, поета по-късно от интелектуализирането чрез науката, то „новото омагьосване“ набелязва метаморфози на религиозното поле, оставали дълго време невидими под повърхността на сякаш безпрекословното модернизиране на европейските общества, схващано същевременно като маргинализиране на религията в традиционния ѝ образ (Кольо Коев).

Димитър Трендафилов
МОБИЛНИЯТ ПОТРЕБИТЕЛ

София: Издателство на НБУ, 2023, с. 279.

Книгата е опит да се проследят и анализират различните измерения на съвременната потребителска подвижност. В нея се застъпва разбирането, че правенето на маркетинг и поддържането на стабилни търговски марки в дигиталната епоха е достигнало качествено по-високо ниво. Мобилността на съвременния потребител е пътешествие във времето и пространството, непознато в историята досега: „близко“ до нас е вече практически всичко; продаването се е превърнало в процес на ангажиране и споделяне; търговските марки се оказват това, което потребителите правят със и за тях; а дизайнът във всичките му проявления, както и технологизирането на простиците взаимо-

действия между клиенти и компании са станали ключови „места“ за създаване и повишаване на стойност и за двете страни.

Надя Данова
**КАК Е ЖИВЯНА И КАК Е МИСЛЕНА ДЕТСКАТА
ВЪЗРАСТ ОТ БЪЛГАРИТЕ (XVII–XIX В.)**

София: „Парадигма“, 2023, с. 690.

Основната част на изследването съдържа анализ на възгледите за децата и детската възраст на грамотни българи от XVII–XIX век, като подборът на авторите е определен от критерия наличие, в една или друга степен, на избистрени виждания по отношение на децата и детската възраст. Сред „анкетираните“ автори са прочути учители-педагози, а също и хора, които не са практикували учителската професия, но са формулирали ясни разбирания по интересувашата ни тема. Данните за това как е била живяна и как е била

мислена детската възраст от българите през XVII–XIX век позволяват да бъде представен един от важните аспекти на сложния и противоречив път на модернизцията на българското общество. Изнесените в книгата сведения показват как отношението към детето и детската възраст през десетилетията на навлизането на българите в буржоазната епоха отразяват по специфичен начин трудното оттласкване от традицията и непълнокръвното възприемане на ценностите на Новото време.

**СТРУКТУРНО НАСИЛИЕ И ЧОВЕШКО
ДОСТОЙНСТВО**

Съставители: Александра Трайкова, Огнян Касабов

София: „Изток-Запад“, 2023, с. 240.

Структурното насилие, дефинирано за пръв път от норвежкия социолог Йохан Галтунг, е сред основните фактори, които поддържат и задълбочават вече съществуващите неравенства между всички нас, допринасяйки за по-нататъшното развитие на редица социални проблеми: бедност, неадекватни образователни, здравни и социални услуги, бум на домашното насилие. Пример за структурно насилие са както добре познатото ни бездушие на институциите, така и всички политики, процедури или механизми, изработени недалновидно или дори с преднамерено нехайно отношение към

интересите, които би следвало да обслужват.

Сборникът е плод на колективни интердисциплинарни усилия структурното насилие по света и у нас да бъде анализирано и осмислено по начини, които дават по-голям шанс на борбата за равенство и социална справедливост в името на едно по-добро общество.

**THE YOUNG GENERATION AND NEXT EUROPE /
МЛАДОТО ПОКОЛЕНИЕ И БЪДЕЩА ЕВРОПА**

Съставител: Румяна Желева / Rumiana Jeleva

Sofia: Prof. Marin Drinov Publishing House of BAS, 2023, p. 191.

Книгата очертава рамката на един интердисциплинарен подход към изследванията на Европа и ЕС, като представя набор от данни и изследователски опит от различни науки (социология, политическа философия, право, икономика). Статиите в книгата са организирани в части. Първата от тях, озаглавена „Европа, ЕС и нашето общо бъдеще“, обхваща няколко важни теми, като ролята, институционалната архитектура и основните ценности на Европейския съюз във времена на сътресения; хоризонталната политика на ЕС и механизмите на външната политика на

Съюза; ролята на единния пазар за европейската икономика. Втората част е озаглавена „Цифрова Европа“, разбрана като използване и развитие на цифровите технологии за стимулиране на иновациите, конкурентоспособността и растежа в Европейския съюз. Статиите в този раздел обръщат специално внимание на цифровото разделение (*digital divide*). Третата част, „Интелигентна Европа и нейните граждани“, описва една визия за Европейски съюз, който използва силата на технологиите и иновациите за създаване на по-приобщаващо, устойчиво и проспериращо общество. Младите европейци фигурират в книгата както като автори на част от статиите, така и като обект на изследователския интерес в представените проучвания. Книгата е публикувана в рамките на проект „Европейската външна политика пред нови предизвикателства и перспективи“ (Договор № КП-06-КОСТ/3), финансиран от Националния фонд „Научни изследвания“ към Министерството на образованието и науката и изпълнен от екип на Института по философия и социология при БАН (ИФС-БАН) с ръководител доц. д-р Румяна Желева.

Бруно Латур

КЪДЕ ДА СЕ ПРИЗЕМИМ? КЪДЕ СЪМ?

София: ИК КХ – Критика и Хуманизъм, 2023, с. 310.

Превод от френски език: Тодор Петков

Това издание събира две от последните и оригинални книги на Латур: *Къде да се приземим?* (Как да се ориентираме в политиката) е прочут текст, своеобразен учебник по осъзнаване на настъпващата екологично ориентирана епоха и по възгледите на Латур за политическото). *Къде съм?* (Уроци за земните от затварянето) е една от бляскавите в световен план книги, които свързват екологичната проблематика с диагностите и прогнозите около затварянето, предизвикано от пандемията от Ковид-19 – нещо, което със сигурност е белег на нови тенденции в съвместното ни живеене.

Текстовете ни срещат с нови понятия, които не само отразяват реалност, а и конструират реалност. Те са евристични за всеки опит за хуманитарно, социалнонаучно или артистично осъзнаване или творене на света около нас. Какво свързва двете книги? Всеки читател ще открие своя отговор, но неизменно ще усеща как под тях тече един и същи поток: рефлексията над т. нар. Нов климатичен режим.

Мишел Фуко

ПРИЗНАНИЯТА НА ПЛЪТТА

София: ИК КХ – Критика и Хуманизъм, 2023, с. 494.

Превод от френски език: Антоанета Колева

В прочутата си поредица *История на сексуалността*, която може да бъде мислена като обширно изследване върху генеалогията на желаещия човек, Фуко предлага етически и политически тези, които са вдъхновяващи (и вълнуващи) и в полето на историята, и в полето на настоящето. Но пределното предизвикателство на поредицата е именно неотдавнашната сензация: публикуването, 34 години след смъртта на автора, на четвъртия и последен том от поредицата, *Признанията на плътта*, изваден от архивите на автора след дълго и вече почти изгубило надежда чакане.

Ето че томът се появява и на български език.

Известно е, че първоначалното намерение на Фуко за поредицата – да изследва модерния биополитически диспозитив на сексуалността – по-късно бива изоставено в полза на проблематизирането на гръко-римската античност, на сексуалното удоволствие в историческа перспектива на изкуствата на съществуване. Последният том продължава тази историческа перспектива и е посветен на проблематизирането на плътта от християнски автори от II до IV век, както и на върха на един културен айсберг, на който е съдено след ред метаморфози да се превърне в днешна съдба на нашите родени от християнството култури – признанието, изповядването на себе си. Така текстът на *Признанията на плътта* намира своята гравитационна точка в конституирането на самия субект и на една етика на субекта – себе си.

Експертите смятат, че това произведение представлява самата сърцевина на цялото начинание на Фуко за една История на сексуалността.

Отвъд смайващата ерудиция на автора и способността му мощно да удържа видимия безброй от идеи, това изследване предлага и нови средства за работа: то е евристично както за работата на мисленето на всекиго над него самия, така и на всеки изследовател – над собствените му теми.